

De toetsvragen zijn afkomstig van de Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoetsen van de SVUH. De vragen zijn altijd als juist/onjuist geformuleerd. De antwoorden worden verzorgd door

Vragen

Tijdens de dienst op de huisartsenpost ziet de huisarts de zesjarige Franca. Zij is in de speeltuin gestruikeld en op haar uitgestrekte linkerarm gevallen. Zij wil sindsdien haar linkerarm niet meer bewegen en houdt hem onbeweeglijk tegen haar lichaam. Wanneer de huisarts haar lege artis onderzoekt, vindt hij onder andere bij inspectie van de arm geen afwijking; asdrukpijn van de onderarm; en beperkte supinatie van de onderarm.

De huisarts overweegt een *green-stick fracture* van de radius of een zondagmiddagarmpje (subluxatio capitelli radii).

1. De aard van het trauma past beter bij een zondagmiddagarmpje dan bij een radiusfractuur.
2. De leeftijd van Franca valt binnen de voorkeursleeftijdsgrenzen van het zondagmiddagarmpje.
3. Een supinatiebeperking past bij een zondagmiddagarmpje.

Mevrouw Stam, 34 jaar, heeft sinds een aantal weken een vervelend gevoel bij het aanraken van haar rechterbovenbeen. Uit de verdere anamnese bij de huisarts komt naar voren dat het gevoel meer hinderlijk dan pijnlijk is en dat het niet altijd aanwezig is. Zij is het laatste jaar 15 kilo aangekomen. Bij onderzoek vindt de huisarts een plek met verminderde sensibiliteit aan de voorzijde van de rechterdij. De huisarts stelt de diagnose meralgia paraesthetica en legt aan mevrouw Stam uit (1) dat de oorzaak ligt in toegenomen druk of rek van een zenuw (n. cutaneus femoralis lateralis) in de lies. Hij stelt haar vervolgens gerust door te vertellen (2) dat deze aandoening binnen enkele weken herstelt.

de afdeling Implementatie van het NHG. Correspondentie over de vragen is mogelijk via: Secretariaat SVUH, rubriek H&W, Postbus 20072, 3502 LB Utrecht of per e-mail: secretariaat@svuh.nl.

4. Stelling 1 is correct.
5. Stelling 2 is correct.

Annet Heymans, 19 jaar, is erg bezorgd over een moedervlek op de buigzijde van haar linkeronderarm. Haar moeder is aan een melanoom overleden. De huisarts ziet een scherp begrensde en asymmetrische bruine macula van ongeveer 1,5 centimeter doorsnede. In dit geval is de kans op een melanoom vergroot door:

6. - de lokalisatie;
7. - het voorkomen van een melanoom bij de moeder;
8. - de asymmetrie van de laesie.

Paul van Os, 47 jaar, is enige keren voor dyspepsieklachten behandeld door de huisarts. Omdat de klachten terugkomen, heeft de huisarts een endoscopie aangevraagd. Bij die endoscopie is een ulcus ventriculi gevonden en waren de genomen biopsies Helicobacter-positief. Daarop heeft de huisarts eradicatietherapie voorgeschreven volgens het schema van de gastro-enteroloog. Als vervolgbeleid spreekt de huisarts nu met Paul af dat er over zes weken endoscopische controle moet plaatsvinden. Paul moet gedurende deze zes weken ook de zuurremmende medicatie (omeprazol/Losec®) blijven gebruiken.

9. Endoscopische controle is in dit geval geïndiceerd.
10. De duur van de behandeling met zuurremmende medicatie is in dit geval correct.

(De antwoorden van deze kennistoets staan op pagina 355.)

Intermezzo

Massage

Soms verschijnen er onderzoeken over pijnbehandeling die je doen fronzen. Onderzoekers van de faculteit der dierkunde in Jaipur hebben het effect van yoga op migraine bekeken, bij mensen hopelijk. Yoga helpt beter dan niets doen. Logisch, want niets doen is thuisblijven in plaats van een uurtje ontspannende gymnastiek. Yoga had vergeleken moeten worden met een goede migrainebehandeling, of met een boswandeling. Onderzoekers uit San Francisco maken dezelfde denkfout bij pijn na een kankeroperatie. Ze vinden dat massage en acupunctuur (tegelijk?) beter helpen dan gebruikelijke zorg. Ik stel me voor dat die gebruikelijke zorg bestaat uit een ziekenhuisbed, van waaruit mensen kreunend

om pijnstillers vragen aan een rennende verpleegkundige die zegt dat ze zo komt. Dan wil ik wel geloven dat massage en acupunctuur beter helpen. Het is allemaal van een droevige wetenschappelijke knulligheid.

Wat vergeleken zou moeten worden is het effect van goede pijnbehandeling met het effect van yoga, acupunctuur of massage. Eigenlijk moet je eerst onderzoeken of echte yoga beter werkt dan nep-yoga, echte acupunctuur beter dan neprikken, en goede massage beter dan verkeerde. Jammer dat alternatieve hulpverleners zulke slechte wetenschappers zijn. Jammer voor pijnpatiënten, want die hebben niet veel aan 'geloven dat'. 'Weten dat' helpt beter.

Nico van Duijn